

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

המחלקה לחינוך תשע"ח 2017-2018

שם הקורס: אי-שוויון בהישגים השכלתיים

מס' קורס: 12910240

שם המרצה: ד"ר יריב פניגר

יעדי ההוראה:

מחקרים מראים כי הקשר בין מאפיינים חברתיים והישגים השכלתיים נשאר יציב למדי למרות התרחבות חסרת תקדים של מערכות החינוך בעולם המפותח. קורס זה יתמקד בתיאוריות סוציולוגיות ובמחקר אמפירי המנסים להסביר כיצד הורים והסביבה הקרובה מעצבים הזדמנויות השכלתיות ובכך תורמים לשימורו של אי-שוויון חברתי בתחום החינוך. הקורס יקיף היבטים שונים של אי-שוויון השכלתי ויוקדש בו מקום לדיון בפערים השכלתיים הקשורים למעמד חברתי, אתניות, מגדר ועוד. בחלקו האחרון של הקורס נבחן דרכים שונות בהן מערכות חינוך מנסות להתמודד עם אי-שוויון השכלתי הנועץ בהבדלים ברקע החברתי ממנו מגיעים התלמידים.

פרשיות לימודים:

- מהו אי-שוויון בהישגים השכלתיים וכיצד הוא נמדד
- פרדיגמות סוציולוגיות עיקריות בחקר אי-השוויון ההשכלתי
- האם התרחבות ההשכלה הביאה לצמצום אי-השוויון?
- הסברים בולטים להעברה הבין-דורית של יתרונות השכלתיים:
 - יכולת כלכלית
 - הון תרבותי והון חברתי
 - בחירה רציונאלית
 - התנגדות
- מדיניות חינוכית ואי-שוויון בהישגים:
 - תקצוב
 - הסללה
 - סטנדרטים
 - הוראה ולמידה

דרישות והרכב ציון הקורס *

משקל בציון הסופי **	
נוכחות	10% -
דוחות קריאה	40% -
עבודה מסכמת	50% -
סה"כ	100% -

רשימה ביבליוגרפית:

עברית

יוסטמן, מ. 2014. תקצוב דיפרנציאלי בחינוך. ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה.

פניגר, י. 2017. עמדות כלפי בית הספר, שאיפות לעתיד והישגים בקרב תלמידים מקבוצות מיעוט בישראל. בתוך: ר. ארביב-אלישיב, י. פניגר וי. שביט (עורכים) שוויון הזדמנויות בחינוך: התפתחויות בתיאוריה ובמחקר. תל אביב: מכון מופ"ת.

פניגר י. 2013. פסיכולוגיה, הסללה ואי-שוויון: הרפורמה בבתי הספר המקיפים הדתיים כמקרה מבחן. אלנבראס 7: 106-136.

שביט, י. 2017. מבט נוסף על יציבות אי השוויון באי השוויון ההשכלתי בישראל. בתוך: ר. ארביב-אלישיב, י. פניגר וי. שביט (עורכים) שוויון הזדמנויות בחינוך: התפתחויות בתיאוריה ובמחקר. תל אביב: מכון מופ"ת.

* יקבעו בתחילת הקורס ולכל המאוחר בשבועיים הראשונים של הסמסטר ולפני תום תקופת השינויים.

** אין לשנות את מרכיבי הציון הסופי במהלך הסמסטר.

*** על המורה להודיע מראש על סוג הבחנים ומועדם.

- Shavit, Y. and Blossfeld H-P. 1993. *Persistent Inequality: Changing Educational Attainment in Thirteen Countries*. Boulder, Colorado: Westview Press. Pp. 1-23.
- Bourdieu, P.1997. The Forms of Capital. Pp. 46-51 in A.H. Halsey et al. (eds.) *Education: Culture, Economy, and Society*. Oxford: Oxford University Press.
- Berliner, D.C. 2013. Effects of Inequality and Poverty vs. Teachers and Schooling on America's Youth. *Teachers College Record* 115: 1-26.
- Gershoff, E.T., Aber, J.L., Raver, C. and Lennon, M.L. 2007. Income Is Not Enough: Incorporating Material Hardship into Models of Income Associations With Parenting and Child Development. *Child Development* 78(1): 70–95.
- Bray, M. 2009. *Confronting the Shadow Education System: What Government Policies for What Private Tutoring?* Paris: UNESCO International Institute for Educational Planning.
- Evans, M.D.R., Kelley, J., Sikora, J. and Treiman, D.J. 2010. Family Scholarly Culture and Educational Success: Books and Schooling in 27 Nations. *Research in Social Stratification and Mobility* 28: 171–197.
- Lareau, A. 1999. Social Class Differences in Family-School Relationships: The Importance of Cultural Capital. Chapter 26 in: R. Arum and I. Beattie (eds.) *The Structure of Schooling*. Mountain View CA: Mayfield Publishing .
- Morgan, S.L. and Todd J.L. 2009. Intergenerational Closure and Academic Achievement in High School: A New Evaluation of Coleman's Conjecture. *Sociology of Education* 82: 267-285.
- Coleman, J. and Hoffer T. 1999. Schools Families and Communities. Chapter 7 in: R. Arum and I. Beattie (eds.) *The Structure of Schooling*. Mountain View CA: Mayfield Publishing.
- Hällsten, M. 2010. The Structure of Educational Decision Making and Consequences for Inequality: A Swedish Test Case. *American Journal of Sociology* 116(3): 806-54.
- Breen, R. and Goldthorpe J. 1997. Explaining Educational Differentials: Towards a Formal Rational Action Theory. *Rationality and Society* 9: 275-305.
- Fordham, S. and Ogbu J. U. 1986. Black Students' School Success: Coping with the Burden of 'Acting White.' *The Urban Review* 18: 176-206.
- Mickelson, R., Giersch, J., Stearns, E. and Moller, S. 2013. How (and Why) NCLB Failed to Close the Achievement Gap: Evidence from North Carolina, 1998-2004. *ECI Interdisciplinary Journal for Legal and Social Policy* 3 (1): 1-25.
- Desimone, L. and Long, D.A. 2010. Teacher Effects and the Achievement Gap: Do Teacher and Teaching Quality Influence the Achievement Gap between Black and White and High- and Low-SES Students in the Early Grades? *Teachers College Record*, 112(12): 3024-3073.

**Ben-Gurion University of the Negev
The Faculty of Humanities and Social Sciences**

Syllabus

Department of Education 2017-18

Course Name: Educational Inequality

Course Number: 12910240

Lecturer: Dr. Yariv Feniger

Goals:

Research shows that the relation between social origin and educational attainment remains relatively stable in spite of unprecedented expansion of educational systems throughout the world. This course provides an overview of sociological theories and empirical findings that help explain how parents transfer to their offspring educational advantages that sustain educational inequality. The last part of the course will be devoted to the assessment of school policies that aim at reducing educational inequality.

Course Chapters:

- What is educational inequality and how we measure it
- Main sociological paradigms in research on educational inequality
- The expansion of education systems and the persistence of inequality
- How sociologists explain the persistence of educational inequality:
 - Wealth
 - Cultural and social capital
 - Rational choice
 - Resistance
- Educational policy and educational inequality:
 - Financing
 - Tracking and detracking
 - Standards
 - Learning and instruction

Requirements:

Components of final grade

Participation	10%
Reading reports	40%
Final paper	50%
Total	100%

Bibliography:

Hebrew

יוסטמן, מ. 2014. תקצוב דיפרנציאלי בחינוך. ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה.

פניגר, י. 2017. עמדות כלפי בית הספר, שאיפות לעתיד והישגים בקרב תלמידים מקבוצות מיעוט בישראל. בתוך: ר. ארביב-אלישיב, י. פניגר וי. שביט (עורכים) שוויון הזדמנויות בחינוך: התפתחויות בתיאוריה ובמחקר. תל אביב: מכון מופ"ת.

פניגר י. 2013. פסיכולוגיה, הסללה ואי-שוויון: הרפורמה בבתי הספר המקיפים הדתיים כמקרה מבחן. אלנבראס 7: 106-136.

שביט, י. 2017. מבט נוסף על יציבות אי השוויון באי השוויון ההשכלתי בישראל. בתוך: ר. ארביב-אלישיב, י. פניגר וי. שביט (עורכים) שוויון הזדמנויות בחינוך: התפתחויות בתיאוריה ובמחקר. תל אביב: מכון מופ"ת.

English

Shavit, Y. and Blossfeld H-P. 1993. *Persistent Inequality: Changing Educational Attainment in Thirteen Countries*. Boulder, Colorado: Westview Press. Pp. 1-23.

Bourdieu, P.1997. The Forms of Capital. Pp. 46-51 in A.H. Halsey et al. (eds.) *Education: Culture, Economy, and Society*. Oxford: Oxford University Press.

Berliner, D.C. 2013. Effects of Inequality and Poverty vs. Teachers and Schooling on America's Youth. *Teachers College Record* 115: 1-26.

Gershoff, E.T., Aber, J.L., Raver, C. and Lennon, M.L. 2007. Income Is Not Enough: Incorporating Material Hardship into Models of Income Associations With Parenting and Child Development. *Child Development* 78(1): 70–95.

Bray, M. 2009. *Confronting the Shadow Education System: What Government Policies for What Private Tutoring?* Paris: UNESCO International Institute for Educational Planning.

Evans, M.D.R., Kelley, J., Sikora, J. and Treiman, D.J. 2010. Family Scholarly Culture and Educational Success: Books and Schooling in 27 Nations. *Research in Social Stratification and Mobility* 28: 171–197.

Lareau, A. 1999. Social Class Differences in Family-School Relationships: The Importance of Cultural Capital. Chapter 26 in: R. Arum and I. Beattie (eds.) *The Structure of Schooling*. Mountain View CA: Mayfield Publishing .

Morgan, S.L. and Todd J.L. 2009. Intergenerational Closure and Academic Achievement in High School: A New Evaluation of Coleman's Conjecture. *Sociology of Education* 82: 267-285.

Coleman, J. and Hoffer T. 1999. Schools Families and Communities. Chapter 7 in: R. Arum and I. Beattie (eds.) *The Structure of Schooling*. Mountain View CA: Mayfield Publishing.

Hällsten, M. 2010. The Structure of Educational Decision Making and Consequences for Inequality: A Swedish Test Case. *American Journal of Sociology* 116(3): 806-54.

Breen, R. and Goldthorpe J. 1997. Explaining Educational Differentials: Towards a Formal Rational Action Theory. *Rationality and Society* 9: 275-305.

Fordham, S. and Ogbu J. U. 1986. Black Students' School Success: Coping with the Burden of 'Acting White.' *The Urban Review* 18: 176-206.

Mickelson, R., Giersch, J., Stearns, E. and Moller, S. 2013. How (and Why) NCLB Failed to Close the Achievement Gap: Evidence from North Carolina, 1998-2004. *ECI Interdisciplinary Journal for Legal and Social Policy* 3 (1): 1-25.

Desimone, L. and Long, D.A. 2010. Teacher Effects and the Achievement Gap: Do Teacher and Teaching Quality Influence the Achievement Gap between Black and White and High- and Low-SES Students in the Early Grades? *Teachers College Record*, 112(12): 3024-3073.